

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/105/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111224135
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8111224135.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu AEROKLUB Prešov, občianske združenie, so sídlom Vranovská 72, Prešov, IČO: 31 596 912, právne zastúpený JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, Košice proti žalovaným: 1/ N. N., bytom U. XX, N., 2/ K. K., bytom O. X/X, J., 3/ K. B., bytom I. duklianskych hrdinov XXXX/XX, N., 4/ O. K., bytom R.. Sv. K. XXX/X, J., 5/ N.. H. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. sv. K., XXX/X, J., 6/ A. K., bytom P. XX, D., F. republika, 7/ W.. K. K., bytom XXXX T. I., N. O., P., B., 8/ D. K., bytom J. XX, D., F. republika, 9/ S. N., bytom U. XXXX/XX, N., v konaní o neplatnosť kúpnych zmlúv a zmluvy o zriadení záložného práva, o odvolaní žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 17C/203/2011-257 zo dňa 10. 04.2017, v spojení s opravným uznesením č.k. 17C/203/2011 - 313 zo dňa 15.04.2019, taktó

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením č.k. 17C/203/2011 - 313 zo dňa 15.4.2019 okrem výroku VIII. o vylúčení žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 7/ rade na samostatné konanie a výroku IX. o trovách konania s upresnením, že vo výroku rozsudku v bode II., III., IV., V. a VI. dopĺňa na začiatok slová: „súd určuje, že“.

O d m i e t a odvolanie žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade proti výroku VIII. rozsudku.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku IX. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že I. súd určuje, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade, ktorou žalovaný v 2. rade previedol svoj podiel 2/15 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., k.ú. R. C. na LV č. XXXX ako parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade, a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra N. dňa 27.10.2008 pod č. XXXX/XX je neplatná. II. Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 3/ rade, ktorou žalovaná v 3/ rade previedla svoj podiel 2/15 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., k.ú. R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra Prešov dňa 27.10.2008 pod č. XXXX/XX je neplatná. III. Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 4/ rade, ktorou žalovaný v 4/ rade previedol svoj podiel 2/15 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., KÚ R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade, a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra Prešov dňa 27.10.2008 pod č. XXXX/XX je neplatná. IV. Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 5/ rade, ktorou žalovaný v 5/ rade previedol svoj

podiel 2/15 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., k.ú R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade, a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra N. dňa 27.10.2008 pod č. XXXX/XX je neplatná. V. Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 6/ rade, ktorou žalovaný v 6/ rade previedol svoj podiel X/XX k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., KÚ R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra E. č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade, a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra N. dňa 29.01.2009 pod č. V XXXX/XX je neplatná. VI. Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 8/ rade, ktorou žalovaná v 8/ rade previedla svoj podiel 2/45 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., KÚ R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra E. č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade, a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra N. dňa 06.11.2008 pod č. XXXX/XX je neplatná. VII. Súd určuje, že Zmluva o zriadení záložného práva, ktorú uzatvoril žalovaný v 1/ rade so žalovaným v 9/ rade a ktorou zriadil záložné právo na podiel 14/15 nehnuteľnosti zapísanej v Katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., KÚ R. C., na LV č. XXXX ako parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m², ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený Správou katastra Prešov pod sp. zn. C 4102/10 je neplatná. VIII. Súd vylučuje na samostatné konanie žalobu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 7/ rade, ktorou žalovaný v 7/ rade previedol svoj podiel 2/45 k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľnosti okres N., obec N., KÚ R. C. na LV č. XXXX ako parcela registra E orná pôda o výmere 12.344 m² na žalovaného v 1/ rade a ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra N. dňa 22.04.2009 pod č. XXXX/XX. IX. Žalobca má náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Teda vo výroku rozsudku označil súd prvej inštancie parcelu registra EKN ako parcelu číslo XXX/XX orná pôda o výmere 12 344 m². Jednalo sa o parcelu ktorej podiel mal byť prevedený kúpnyimi zmluvami medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 3/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 4/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 5/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 6/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 8/ rade a zároveň ide o parcelu, ktorá bola premetom zmluvy o zriadení záložného práva, ktorú uzatvoril žalovaný v 1/ rade so žalovaným v 9/ rade.

3. Odvolací súd uznesením č.k. 5Co/184/2017 - 308 zo dňa 29.01.2019 vrátil vec súdu prvej inštancie na postup podľa § 224 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.). Odvolací súd konštatoval, že z rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vo výroku rozsudku uviedol nesprávne číslo parcely registra EKN, keď miesto parcely č. XXX/XX uviedol parcelu č. XXX/XX, ktorá je zapísaná na inom liste vlastníctva ako je uvedený vo výroku. Zároveň táto sa nezhoduje ani s parcelou uvedenou v jednotlivých kúpnych zmluvách, ktorých vklad bol povolený pod číslami tak ako ich uviedol súd prvej inštancie v jednotlivých výrokoch rozsudku. Zároveň uvedené závery vyplývajú aj z odôvodnenia rozsudku po zhrnutí výsledkov vykonaného dokazovania.

4. Následne súd prvej inštancie opravným uznesením č.k. 17C/203/2011 - 313 zo dňa 15.04.2019 opravil výroky I. - VII. rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C/203/2011 - 257 zo dňa 10.04.2017 v časti označenia parcelného čísla tak, že namiesto č. XXX/XX má byť správne uvedené: „parcela Registra EKN č. XXX/XX“.

5. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ustanovením § 40, § 101, § 140 a § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaní v rade 2/ až 8/ pri predaji svojho spoluvlastníckeho podielu nedodržali zákonné predkupné právo a neponúkli predaj svojich podielov žalobcovi, ktorý bol podielovým spoluvlastníkom v 1/15. Takýmto prevodom bez dodržania zákonného predkupného práva došlo vo všetkých prípadoch zmlúv, ktoré boli uzatvorené medzi žalovaným v 1. rade a žalovanými v 2/ až 8/ rade a ktorých prevod bol povolený dňa 27.10.2008 pod V XXXX/XX, V XXXX/XX, V XXXX/XX, V XXXX/XX, dňa 29.01.2009 pod V XXXX/XX, dňa 22.04.2009 pod V XXXX/XX a vo vzťahu k žalovanej v 8/ rade bol povolený vklad dňa 06.11.2008 pod V XXXX/XX.

7. Žalobca sa stal podielovým spoluvlastníkom v r. 2005 na základe kúpnej zmluvy V XXX/XXXX, čo vyplýva z LV č. XXXX založeného ako dôkazová listina v konaní sp.zn. 15C/125/2009 strana

11-12. Žalovaní v rade 2/ až 8/ sa neriadili zákonnou úpravou týkajúcou sa predkupného práva voči spoluvlastníkovi a svoje podiely odpredali bez uplatnenia tejto ponuky žalovanému v 1/ rade. Až v prípade, ak kupujúci kúpnu zmluvu neuzavrie, dochádza k zániku predkupného práva oprávneného na iného kupujúceho. Pokiaľ žalovaný v 1/ rade následne pred týmito kúpnyimi zmluvami sa stal podielovým spoluvlastníkom podielu 1/15, a nedošlo pri výkone predkupného práva k dohode medzi spoluvlastníkmi, mal právo vykúpiť podiel len pomerne podľa veľkosti svojho podielu, čo však pri týchto kúpnych zmluvách nebolo dodržané. Žalovaní v rade 2/ až 8/ neboli vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade, ktorému odpredávali svoje podiely vo vzťahu blízkej osoby, kedy spoluvlastník nemá ponukovú povinnosť voči ostatným spoluvlastníkom.

8. Žalobca sa dovolal relatívnej neplatnosti právnych úkonov touto žalobou v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka. Aj žalobou o určenie neplatnosti právneho úkonu sa možno v súlade s názorom judikatúry dovolať relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Súdna prax nevylučuje, že za dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu možno považovať tvrdenie oprávneného subjektu v žalobe o neplatnosť právneho úkonu, z ktorého možno vyvodit' jeho vôľu, že nechce byť právnym úkonom viazaný. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti má hmotnoprávnu povahu a právne účinky dovolania nastanú v momente, keď sa žaloba doručí žalovanému, pokiaľ žalobca tak neurobil už predtým mimosúdne. Súd má za to, že žalobca sa dovolal tejto neplatnosti v trojročnej premlčacej lehote a to žalobou doručenu dňa 30.08.2011, pričom premlčacia lehota mu začala plynúť od 28.10.2008, resp. 30.01.2009 a 23.04.2009, z tohto dôvodu súd nemohol prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú žalovanými v rade 1/, 5/, 7/ a 9/. Súd prvej inštancie teda mal za preukázané, že došlo k porušeniu zákonného predkupného práva, právnymi úkonmi, ktoré sú uvedené a to kúpnyimi zmluvami o prevode spoluvlastníckych podielov uzatvorenými medzi žalovaným v 1/ rade a žalovanými v 2/ až 8/ rade súd vyslovil, že ide o neplatné právne úkony, a vyhovel žalobe.

9. Vylúčenie žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 7/ rade na samostatné konania odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žalovaný v 7/ rade žije v USA, a do rozhodnutia súdu sa mu nepodarilo doručit' predvolanie. Prítom ide v súvislosti s touto kúpnu zmluvou o vzťah medzi žalovaným v 1/ a 7/ rade a je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie.

10. Určenie za neplatnú aj zmluvu o zriadení záložného práva, ktorú uzatvorili žalovaní v 1/ a v 9/ rade odôvodnil súd prvej inštancie tým, že táto sa odvíja od neplatných kúpnych zmlúv, ktoré uzatvoril žalovaný v rade 1/ so žalovanými v rade 1/ až 8/ rade. Pokiaľ sú neplatné zmluvy o prevode spoluvlastníckych podielov, ktoré mal nadobudnúť žalovaný v 1/ rade, nemôže byť ani platný právny úkon o zriadení záložného práva k pare. EKN XXX/XX (správne v zmysle opravného uznesenia EK N č. XXX/XX). k.ú. R. C., keďže žalovaný v 1/ rade nemohol previesť na iného viac práv, než ako ich mal.

11. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p., a vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní plne úspešný vzniká mu nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške týchto trov súd rozhodne samostatným uznesením v zmysle § 262 C.s.p. po právoplatnosti tohto rozsudku.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že v priebehu odvolacieho konania zomrel žalovaný v 5/ rade O. K.. Súd prvej inštancie zistil, že dedičkou po ňom je teraz v záhlaví ako žalovaná v 5/ rade uvedená N.. H. K.. Preto súd prvej inštancie uznesením č.k. 17C/203/2011 - 322 zo dňa 21.06.2019 rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičkou žalovaného v 5/ rade, a to N.. H. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. sv. K. XXX/X, XXX XX J., ktorá bude vystupovať ako žalovaná v 5/ rade. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.09.2019.

13. Súd prvej inštancie v uznesení konštatoval, že pri doručovaní opravného uznesenia zistil, že žalovaný v 5/ rade - O. K., nar. XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX. Dedičské konanie po nebohom žalovanom v 5/ rade bolo vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 35D/825/2018, Dnot 233/2018. Toto dedičské konanie bolo skončené uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 35D/852/2018 - 65, Dnot 233/2018 zo 16.01.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.02.2019 a vykonateľnosť dňa 12.02.2019.

14. Uznesením č.k. 35D/825/2018 - 65, Dnot 233/2018 zo dňa 16.01.2019 Okresný súd Prešov schválil dohodu dedičov, v zmysle ktorej po nebohom žalovanom v 5/ rade - O. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, dedila iba N.. H. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorá nadobudla dedičstvo v celosti, bez povinnosti

vyplatiť ostatných dedičov. Preto súd prvej inštancie postupom podľa § 63 ods. 2 C.s.p. po skončení konania rozhodol tak, že pokračuje v konaní s dedičkou žalovaného v 5/ rade.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie včas podali odvolanie žalovaní v 1/, 5/ a 9/ rade. Uviedli, že podávajú odvolanie proti napadnutému rozsudku v celom jeho rozsahu. Žalovaní v 1/, 5/ a 9/ rade namietali, že súd prvej inštancie rozhodol bez náležitého skúmania naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p. a odôvodnenie napadnutého rozsudku je rozporuplné, indikuje svojvôľu súdu pri rozhodovaní sporu, zároveň, že súd prvej inštancie nevykonal navrhované dôkazy aj keď tieto boli potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, a výroky napadnutého rozsudku sú vadné obsahom aj formou. K naliehavému právnomu záujmu žalovaní uviedli, že podľa ustálenej judikatúry súdov použiteľnej aj v danej veci, žaloba uplatnená podľa ustanovenia § 137 písm. c/ C.s.p., nemôže byť z pravidla opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinností podľa ust. § 137 písm. b/ C.s.p. Ak žalobca preukáže, že má právny záujem na tom, aby bolo určené určité právo, hoci by mohol žalovať priamo na splnenie povinností, nie je mu možné mu určovací žalobu odoprieť. Vo vzťahu k tomu taktiež platí, že k existencii naliehavého právneho záujmu zaťažuje žalobcu bremeno tvrdenia aj dôkazné bremeno. Aplikácia týchto ustanovení vedie žalovaných k pochybnostiam o správnosti napadnutého rozsudku. Za situácie, kedy žalobca opieral naliehavý právny záujem na vyhlásenie neplatnosti predmetných zmlúv a dohôd, že vlastníctvo k pozemkom je vzhľadom na uplatnenie relatívnej neplatnosti zapísané nesprávne, mal súd prvej inštancie dospieť k zjavnej neopodstatnenosti žaloby a túto zamietnuť. To, že mal žalobca pôvodný záujem na nadobudnutí podielov, a že mu napadnuté právne úkony nevyhovujú, nezodpovedá naliehavému právnomu záujmu, pretože predkupné právo mu v prípade ďalšieho prevodu ostáva zachované. Navyše ak by mala táto skutočnosť zodpovedať podmienkam naliehavého právneho záujmu, musel by žalobca predložiť dôkaz o tom, že jeho vôľa nadobudnúť podiely bola skutočná, a že na ich odkúpenie mal v tej dobe voľné finančné prostriedky. Čo je však ďaleko podstatnejším argumentom svedčiacim o nedôvodnosti žaloby je fakt, že žalobca si v konaní pred Okresným súdom Prešov, vedenom pod sp.zn. 9C/6/2010 uplatňuje právo zo zmluvy o budúcej zmluve na základe ktorej má predmetné podiely v ním požadovanom a dohodnutom rozsahu nadobudnúť. Ak žalobca mal vôľu nadobudnúť podiely, ktoré boli predmetom podielu v napadnutých zmluvách a snaží sa to aktívne docieľiť súdnym konaním o nahradení prejavu vôle, nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že napadnuté zmluvy sú neplatné a to bez ohľadu na to, či neplatnými podľa hmotného práva sú. Keďže cieľ, ktorý sa žalobca týmto konaním snaží dosiahnuť je možné dosiahnuť aj iným spôsobom a tento spôsob je aj žalobcom realizovaný, naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zjavne neexistuje, a súd mal na to prihliadnuť z úradnej povinnosti. V tejto súvislosti poukázali žalovaní na zmluvu o budúcej zmluve medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade zo dňa 27.11.2009, na ktorú v konaní poukazovali. Okrem iného sa majú vo vzťahu k vlastníctvu predmetného pozemku viesť aj ďalšie konania, o ktorých mal súd prvej inštancie vedomosť, ktorých prípadný výsledok by mal vplyv na zápis vlastníckeho práva k predmetnému pozemku.

16. Žalovaní v odvolaní namietali aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Uviedli, že v celom texte odôvodnenia nie je o naliehavom právnom záujme ani zmienka. Vlastné odôvodnenie rozhodnutia sa tejto otázke zásadného významu nevenuje, a dokonca súd v odôvodnení spomína fakt, že v mene žalovaných na túto vadu žaloby poukazovali a to napriek opakovaným ústnym prednesom. V tomto smere je svojvôľa súdu prvej inštancie evidentná a hraničí s porušením práva na spravodlivý proces. Zároveň žalovaní dali do pozornosti odvolaciemu súdu zmätočné posúdenie premlčania práva na uplatnenie relatívnej neplatnosti, ktoré súd prvej inštancie uvádza v odseku 33. odôvodnenia rozsudku. Na jednej strane tvrdí, že dovolanie sa relatívnej neplatnosti je možné aj podaním žaloby, ale jeho účinky nastávajú doručením žaloby a na druhej strane v nasledujúcej vete konštatuje, že žalobca si toto právo uplatnil žalobou doručенou dňa 30.08.2011, ale neuvádza kedy táto žaloba bola žalovaným doručená. Bez tohto zistenia nie je možné zistiť koniec plynutia premlčacej doby, a teda nie je možné námietku premlčania vyhodnotiť. Začiatok plynutia premlčacej lehoty uvedený v napadnutom rozsudku je v rozpore s ustálenou judikatúrou, pretože ten je daný momentom uzavretia napadnutého úkonu a nie momentom jeho účinkov (napríklad povolením vkladu). Dôvody pre ktoré súd prvej inštancie neprihliadol na námietku premlčania sú preto neopodstatnené, aj tu ide o výraz svojvôle. Taktiež nemožno súhlasiť s tým, aby boli súčasťou napadnutého rozsudku časti odôvodnení z iných konaní, ktoré s predmetom tohto sporu súvisia. Odôvodňovať rozsudok skutkovými zisteniami iných súdov je neprípustné, rovnako aj označenie konkrétneho rozsudku ako právoplatného aj keď v čase písania právoplatnosť stratil. Navyše nesprávne je aj označenie dátumu právoplatnosti aj dátumu vydania tam uvedeného rozsudku sp.zn. 16C/2016/2010.

17. K nevykonaniu navrhovaných dôkazov žalovaní v odvolaní uviedli, že v konaní bola z ich strany vznesená námietka premičania na uplatnenie relatívnej neplatnosti dotknutých úkonov. Keďže žalobca v priebehu konania nepredložil dôkaz o včasnom uplatnení relatívnej neplatnosti bolo otázne či došlo k uplatneniu doručení žaloby všetkým účastníkom procesným spôsobom alebo aj predtým listinne mimo konania. Vzhľadom na to, na pojednávaní dňa 23.03.2016 navrhli žalovaní vykonať dôkaz oboznámením skutočností doručenia žaloby všetkým účastníkom konania, pričom súd túto skutočnosť odmietol oboznámiť aj keď táto informácia vychádzala zo spisu. Následne síce právny zástupca žalobcu konštatoval, že uplatnenie neplatností bolo realizované aj skôr a to voči všetkým účastníkom právnych vzťahov, podaním zo dňa 13.03.2017 preukázala toto uplatnenie len vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade. Nakoľko uplatnenie relatívnej neplatnosti musí byť realizované voči všetkým účastníkom právneho úkonu, zistenie momentu doručenia žaloby bolo nevyhnutné. Zároveň namietali žalovaní, že chybou v rozsudku je, že vo výroku II. a VI. je nevykonateľný, pretože v nich absentuje formulácia súd určuje. Táto je síce súčasťou výroku I., ale jeho text končí bodkou, rovnako ako aj texty všetkých ďalších výrokov. Navyše zjavnou chybou je označenie pozemku, ktorého podiely boli predmetom napadnutých podielov. Pozemok - parcela č. XXX/XX je v danom katastrálnom území úplne iným pozemkom. Chybným je podľa názoru žalovaných aj výrok o trovách konania, keďže súd prvej inštancie priznal vo výške 100 %, ale neuviedol proti ktorým žalovaným tento nárok judikuje. Minimálne vo vzťahu k žalovanému v 7/ rade, ktorý do konania žiadnym spôsobom nezasiahol a jeho vec bola z konania vylúčená. Žalovaní zhrnuli na záver komplexne odvolacie dôvody a uviedli, že

a/ žalobca neuniesol vo vzťahu k naliehavému právnenému záujmu na určení neplatnosti predmetných zmlúv nielenže dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia, čo malo nevyhnutne viesť k zamietnutiu žaloby,

b/ ak žalobca tvrdí, že jeho cieľom bolo nadobudnúť podiely prevádzané zmluvami, nie je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetných zmlúv, pretože tieto podiely žalobca môže nadobudnúť na základe zmluvy o budúcej zmluve, vo vzťahu ku ktorej vedie súdne konanie o nahradenie prejavu vôle,

c/ keďže na vlastnícke vzťahy k pozemku pare. č. XXX/ XX, k.ú. R. C. budú mať vplyv aj výsledky konaní vedených na Okresnom súde Prešov pod sp.zn.: 16C/206/10, 29C/206/2010, 20C/206/2010, 14C/206/2010 a 9C/67/2010, naliehavý právny záujem v zmysle judikatúry nie je daný, lebo predmetného pozemku sa dotýkajú ďalšie právne zmeny,

d/ napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre absenciu vyhodnotenia naliehavého právneho záujmu ako zásadnej zákonnej procesnej podmienky vyhovenia žalobe,

e/ otázka premičania je napadnutým rozsudkom vyhodnotená zmätočne, na námietke premičania trvajú,

f/ súd nevykonával dôkazy na zistenie podstatných skutočností, napriek tomu, že boli navrhované,

g/ pre formálne a obsahové vady sú výroky napadnutého rozsudku nevykonateľné alebo neúplné.

18. Preto navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s ust. § 388 C.s.p. zmenil a to tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná náhradu trov konania žalovaným alebo alternatívne napadnutý rozsudok v celom rozsahu zruší a podľa ust. § 391 ods. 1 C.s.p. vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodne. V prípade rozhodnutia odvolacieho súdu bez pojednávania žiadajú byť upovedomení o termíne jeho verejného vyhlásenia.

19. K odvolaniu žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade sa vyjadril žalobca. Uviedol, že žiadna z námietok nie je Civilným sporovým poriadkom predpokladaným odvolacím dôvodom s výnimkou odvolacieho dôvodu o nevykonaní navrhovaných dôkazov potrebných pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Napriek tomu žalobca dedukuje, že námietka, že súd rozhodol bez náležitého skúmania naliehavého právneho záujmu zrejme je svojim obsahom odvolacím dôvodom podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. Vyplýva to aj zo skutočností, že žalovaní na strane 2 a 3 predkladajú svoje vlastné názory na to, ako mal súd rozhodnúť o návrhu žalobcu a svoju interpretáciu naliehavého právneho záujmu v tomto konaní. Žalobca v tomto smere poukazuje na ust. § 140 Občianskeho zákonníka z ktorého vyplýva predkupné právo spoluvlastníka pri prevode spoluvlastníckeho podielu. Žalobca ďalej citoval znenie ust. § 40a Občianskeho zákonníka. V predmetnej veci ide o žalobu predpokladanú v ustanovení § 137 písm. d/ C.s.p., teda o žalobu, ktorou sa žiada určenie právnej skutočnosti - neplatnosti právneho úkonu. Možnosť žiadať určenie takejto právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade Občiansky zákonník. Argumentácia žalovaných v tomto smere poukazuje na skutočnosť, že títo nie celkom pochopili inštitút relatívnej neplatnosti právnych úkonov. Nesprávne právne pochopenie určitých právnych inštitútov žalovanými však nie je dôvodom opodstatnenosti odvolacích námietok.

Žalovaní zároveň vytýkajú rozsudku súdu prvej inštancie, že nevykonali nimi navrhované dôkazy, a to oboznámení skutočnosti doručenia žaloby všetkým účastníkom konania, čo mali žalovaní, presnejšie povedané žalovaní v 1/ rade a žalovaní v 9/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhovať na pojednávaní konanom dňa 23.03.2016. Z obsahu zápisnice o pojednávaní konaného dňa 23.03.2016 vyplýva, že právny zástupca žalovaných v 1/ a v 9/ rade predniesol, že žiadal, aby súd oboznámil spis, kedy bola žaloba žalovaným doručená, či bola doručená v trojročnej lehote z dôvodu uplatnenia námietky premlčania. Zároveň žiadal, aby to bolo oboznámené teraz na pojednávaní. Na námietku žalobcu, že doteraz námietka premlčania vznesená nebola, právny zástupca žalovaných v 1/ a v 9/ rade vzniesol námietku premlčania. Žiadny iný z účastníkov (strán sporu) námietku premlčania nevzniesol. Žalovaní teda zakladajú svoju námietku o nevykonaní navrhovaných dôkazov skutočnosťou neoboznámenia kedy bola žaloba doručená účastníkom konania. Tejto námietke nemožno priznať úspech. Predovšetkým pokiaľ žalovaný v 1/ rade vzniesol námietku premlčania, takýto úkon sa mohol týkať len jeho so zreteľom na ustanovenie § 100 ods. 1 tretej vety Občianskeho zákonníka. Je zrejmé, že dovolať sa premlčania môže len osoba voči ktorej sa právo premlčuje, a dovolať sa premlčania nemožno za inú osobu ak ten, kto sa premlčania dovoľáva nemá oprávnenie konať za osobu voči ktorej sa právo premlčuje. Na pojednávaní konanom dňa 10.04.2017 bol oboznámený a právnomu zástupcovi žalovaných vtedy už v 1/, v 5/ a v 9/ rade aj doručený listinný dôkaz, ktorým sa žalobca dovoľal neplatnosti právneho úkonu voči žalovanému v 1/ rade. Na tom istom pojednávaní, keďže aj žalovaný v 5/ rade bol už na ňom zastúpený právnym zástupcom, bol oboznámený a právnomu zástupcovi žalovaného v 5/ rade predložený listinný dôkaz - dovolanie sa neplatnosti kúpnej zmluvy voči žalovanému v 5/ rade. Pokiaľ žalovaní vo svojom odvolaní namietajú ďalšie údajné chyby rozsudku, ktoré majú spočívať v tom, že v jednotlivých výrokoch okrem výroku I. chýba slovné spojenie „súd určuje“, ani táto námietka nemôže obstáť, keďže z enuciátu napadnutého rozsudku je nesporné, ako súd rozhodol. Vo vzťahu k chybe v písaní, kedy súd v písomnom vyhotovení rozsudku uviedol nesprávne označenie nehnuteľností, ktoré boli predmetom zmlúv, že sú neplatné, v tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že jednotlivé kúpne zmluvy sú identifikované číslom vkladového konania, ktoré je nezameniteľným údajom umožňujúcim bez akýchkoľvek pochybností identifikovať zmluvu, ktorá bola predmetom sporu. Chyba v písaní ku ktorej došlo pri vyhotovení rozsudku nie je skutočnosťou, ktorá by bola dôvodom vecnej nesprávnosti rozsudku, ale chybou na opravu, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 224 C.s.p. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je nesporné, že o takúto chybu v písaní ide. Pokiaľ ide o námietku odvolateľov voči výroku o trovách konania, a to vo vzťahu k žalovanému v 7/ rade, ušlo pozornosti odvolateľov, že súd prvej inštancie vo veci zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 7/ rade nerozhodol, keďže túto vec vylúčil na samostatné konanie. Výrok o náhrade trov konania žalobcu sa na žalovaného v 7/ rade vzťahovať nemôže. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok potvrdil ako vecne správny.

20. K vyjadreniu žalobcu, k odvolaniu žalovaných v 1/, 5/ a v 9/ rade zaslali odpoveď na vyjadrenie k odvolaniu odvolateľa. Uviedli, že konštatovanie, že podané odvolanie nemá zákonné náležitosti je nepravdivé a zavádzajúce. Žalovaní v logickej súvislosti zhrnuli svoju argumentáciu k nedostatkom napadnutého rozsudku, avšak konkrétne zákonné odvolacie dôvody boli spomenuté v závere odvolania na strane 6. Odvolacie dôvody nie je treba dedukovať, ale tiež sú v podanom odvolaní špecifikované a riadne aj odôvodnené. Predmetnú žalobu nie je možné v žiadnom prípade považovať za návrh podľa § 137 písm. d/ C.s.p. V dôvodovej správe k ustanoveniam Civilného sporového poriadku, zákonodarca demonštratívne uviedol, čo považuje za žalobu o určenie právnej skutočnosti - žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce, a žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa § 21 zákona o dobrovoľných dražbách. Z uvedeného vyplýva, že pri žalobách podľa § 137 písm. d/ C.s.p. zákonodarca presným postupom upravuje, aká právna skutočnosť sa má určiť súdom, voči komu, a v akej lehote, pričom toto právo sa neuplatnením prekluduje. Uplatnenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu k týmto žalobám celkom zjavne nepatrí. Ak sa chce žalobca domáhať relatívnej neplatnosti právneho úkonu musí svoj návrh formulovať podľa § 137 písm. c/ C.s.p., a musí zároveň vymedziť aj naliehavý právny záujem na takomto určení. Aj keď sa žalobca domnieva, že žalovaný nepochopil inštitút relatívnej neplatnosti, je to podľa názoru žalovaných práve žalobca, ktorý sa s pochopením právnej úpravy nevysporiadal najlepšie. Jeho žaloba je bez najmenších pochybností návrhom na určenie, či tu právo je alebo nie je, kde sa naliehavý právny záujem vždy skúmal a skúmať aj bude. Pretože záujem zákonodarcu na predchádzanie zbytočných žalôb je nesporný aj zo znenia Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti žalovaní poukázali na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 18.10.2012 sp.zn. 9Co/222/2012 z ktorého vyplýva, že právne účinky dovolania sa v relatívnej neplatnosti právneho úkonu (§ 40a Občianskeho zákonníka) nastávajú okamihom, keď tento prejav vôle dôjde všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Podľa názoru žalovaných

účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastávajú až doručením tohto oznámenia každému účastníkovi právneho úkonu, teda v danom prípade premlčacia doba plynie od vykonania právneho úkonu až do toho momentu oboznámenia toho účastníka, ktorý bude oboznámený najneskôr. Pri akceptovaní právneho názoru žalobcu by mohla nastať právne neprípustná situácia, že z dôvodu včasnej námietky premlčania uplatnenej len jednou stranou právneho úkonu, by bola zmluva voči jednej strane zmluvy platná, a z druhej neplatná. Z uvedeného dôvodu môže každá strana namietat' premlčanie práva, ak voči všetkým účastníkom nebolo uplatnenie relatívnej neplatnosti vykonané včas. Zároveň žalovaní zopakovali, že znenia určovacích výrokov sú zmätočné, čo je nepochybnou formálnou vadou napadnutého rozsudku a na rozdiel od názoru žalobcu sa domnievajú, že táto námietka obstojí. Naopak neobstojí právny názor žalobcu na formuláciu výroku o náhrade trov konania. Pravdepodobne totiž ušlo jeho pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.03.2017 sp.zn. 6Cdo222/2016, kde sa uvádza ako má byť výrok o náhradu trov konania formulovaný. Žalovaní v 1/, 5/ a v 9/ rade preto považujú podané odvolanie za dôvodné v celom jeho rozsahu a navrhujú, aby o ňom odvolací súd rozhodol tak, ako bolo uvedené v jeho petite. Predložené námietky žalobcu obsiahnuté v jeho vyjadrení považujú za neopodstatnené.

21. K podaniu žalovaných sa vyjadril znova žalobca. Uviedol, že pokiaľ žalovaní tvrdia, že odvolacie dôvody boli riadne špecifikované a aj riadne odôvodnené, ak poukazuje na to odvolací návrh na strane 6, že odvolateľ vymenuje v odvolacom návrhu zákonné ustanovenia označujúce odvolacie dôvody, to nevytvára nič o tom, aké skutočnosti pod odvolacie dôvody subsumuje. Žalovaní uviedli v odvolacom návrhu ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ C.s.p., ale ako na to bolo poukázané už v podaní zo dňa 28.09.2017 ich argumenty v obsahu odvolania nemožno k týmto zákonným odvolacím dôvodom priradiť. Pokiaľ ide o tvrdošijné zotrvávanie na názore, že vo veciach aká je uvedená súdna vec, sa právny názor vždy skúmať a skúmať bude, žalobca poukazuje na bod 6. a 7. svojho vyjadrenia. Vo vzťahu k názoru žalovaných o tom, že ktorýkoľvek z účastníkov (strán sporu) môže uplatniť námietku premlčania vo vzťahu ku každému inému účastníkovi konania, žalobca poukazuje na bod 10. svojho vyjadrenia. Rovnako nie je opodstatnený nesúhlas žalovaných s tou časťou vyjadrenia žalobcu z ktorej vyplýva nedôvodnosť námietok žalovaných o zmätočnosti napadnutého rozsudku pokiaľ ide o chybu v písaní v napadnutom rozsudku.

22. Ďalšie vyjadrenia do spisu predložené neboli.

23. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 28.09.2020 a zároveň upovedomil žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade aj písomne o tomto termíne, tak ako žiadali ešte prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žalovanému v 1/ rade bolo doručené upovedomenie dňa 05.10.2020. Žalovanej v 5/rade dňa 01.10.2020 a žalovanému v 9/ rade dňa 05.10.2020 a zistil, že odvolanie žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade nie je dôvodné, čo do výroku II., III., IV., V., VI., čo do výroku VIII. je potrebné odvolanie odmietnuť a čo do výroku XI. je odvolanie žalovaných dôvodné.

24. K odvolacej námietke žalovaných čo do nedostatku naliehavého právneho záujmu na podanie žaloby zo strany žalobcu odvolací súd uvádza, že procesnou podmienkou určovacej žaloby podľa ust. § 80 písm. c/ O.s.p. účinného v čase podania žaloby, aktuálne od 01.07.2016 § 137 C.s.p., je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem vyžaduje aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu a to tak absolútnej ako i relatívnej. Zákon trvá na tom, aby išlo o právny záujem naliehavý, ktorý je daný spravidla v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Právny záujem musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom na začatie konania s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným (správne zvoleným a prípustným) procesným nástrojom ochrany jeho práva, či sa ním môže dosiahnuť odstránenie spornosti, alebo spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie. Určovacia žaloba spravidla nebude úspešná tam, kde možno žalovať priamo splnenie

povinnosti podľa predtým platného ust. § 80 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku a teraz ust. § 137 Civilného sporového poriadku. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu).

25. Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, predmetom ktorého je vlastnícke právo k nehnuteľnosti, je právnym prostriedkom vlastníka na ochranu svojho vlastníckeho práva, ak je spôsobilá byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Uvedené závery sa primerane vzťahujú aj na spoluvlastníctvo (podielové a bezpodielové) podľa § 136 ods. 2 OZ s modifikáciou, ktorá zohľadňuje spoluvlastnícke vzťahy. Zjednodušené ponímanie ochrany vlastníckeho práva znamená ochranu vlastníka veci pred každým (erga omnes), kto do toho práva neoprávnené zasiahne (spravidla nevlastníkmi), ochrana spoluvlastníckeho práva je špecifická v tom, že chráni každého spoluvlastníka aj proti neoprávneným zásahom ostatných spoluvlastníkov.

26. Záonné predkupné právo k prevádzanému spoluvlastníckemu podielu podľa ust. § 140 Občianskeho zákonníka má vecno - právne účinky (ius in rem), čo znamená, že pôsobí i voči právnemu nástupcovi - novému spoluvlastníkovi (kupujúcemu); v takom prípade potom teória hovorí o tzv. vecnom predkupnom práve. Konkrétne právne následky porušenia predkupného práva sú závislé od druhu porušeného predkupného práva. Podľa už konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napríklad rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 262/2009, 4Cdo 334/2009, 5Cdo 211/2009 a ďalšie), z hľadiska obsahu účinkov a výkonu treba aj na predkupné právo vyplývajúce z § 140 Občianskeho zákonníka s uplatnením analógie legis v zmysle § 853 Občianskeho zákonníka, aplikovať všeobecnú úpravu o predkupnom práve zaradenú do 8. časti druhej hlavy, druhého oddielu Občianskeho zákonníka v § 602 až § 606 Občianskeho zákonníka. Zhodne i česká právna teória i prax je jednotná v názore, že následky ustanovenia § 603 ods. 3 OZ sa uplatnia i v prípade porušenia vecného predkupného práva (porovnaj napr. Fiala, J.: Předkupní právo, Bulletin advokace č. 10, 1992, str. 28; tiež Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník Velký akademický komentář, 2. svazek, Linde Praha, 2008, str. 1764-1766; Surgová, M.: Předkupní právo, Linde Praha, 2008, str. 102 a 107).

27. Občiansky zákonník v § 603 ods. 3 stanovuje pri porušení predkupného práva primárne (všeobecné) pravidlo, ktorým je oprávnenému daná možnosť domáhať sa od nadobúdateľa buď ponúknutia veci na kúpu alebo toho, aby mu zostalo predkupné právo zachované. Sekundárnym (špeciálnym) oprávnením z porušenia predkupného práva je právo oprávneného na reparáciu protiprávneho stavu do právneho stavu, aký tu bol pred jeho porušením - t. j. navrátením do pôvodného stavu, k čomu môže slúžiť inštitút dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu (§ 40a OZ).

28. V prípade, ak povinný spoluvlastník nerešpektoval zákonné predkupné právo a svoj podiel previedol na inú než blízku osobu bez toho, aby ho predtým ponúkol ostatným spoluvlastníkom právny úkon, na základe ktorého došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu, zákon považuje za neplatný, v prípade, ak sa oprávnení spoluvlastníci jeho neplatnosti dovolajú (§ 40a OZ). Právnym dôvodom dovolania sa tejto neplatnosti je reparácia porušenia právnej povinnosti (náprava protiprávneho stavu) v podobe možnosti oprávneného subjektu v zákonných medziach realizovať predkupné právo, už ako subjektívne oprávnenie voči povinnému. Pokiaľ sa oprávnený v zmysle § 603 ods. 3 OZ bude domáhať toho, aby mu bola vec ponúknutá na kúpu, na základe výzvy oprávneného spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené, vzniká nadobúdateľovi povinnosť ponúknuť mu vec ku kúpe za podmienok, za ktorých mu bola vec pôvodne ponúknutá - teda i za tú istú kúpnu cenu povinnou osobou (§ 605 a § 606 Občianskeho zákonníka). Ak nadobúdateľ túto povinnosť nesplní, môže sa oprávnený domáhať na súde, aby jeho prejav vôle v tomto smere bol nahradený súdnym rozhodnutím vydaným podľa § 161 ods. 3 OSP, akt. § 229 CSP. Práva vyplývajúce z § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 161 ods. 3 OSP, akt. § 229 CSP môže podielový spoluvlastník uplatniť iba vtedy, keď relatívnu neplatnosť zmluvy, na ktorej základe nadobúdateľ vec získal buď neuplatnil vôbec, alebo ju síce uplatnil, ale vadne, resp. neúčinne. V prípade účinného dovolania sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu sa totiž oprávnený spoluvlastník nemôže už úspešne domáhať, aby mu nadobúdateľ vec ponúkol na kúpu, pretože ju tento nadobúdateľ platne a účinne nenadobudol. Predpokladom postupu podľa ostatne citovaných ustanovení teda nie je, aby sa oprávnený najprv dovolal relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu vo vzťahu k stranám zmluvy.

29. Situácia, v ktorej bolo predkupné právo porušené, avšak oprávnený z akýchkoľvek dôvodov nežiada bezprostredne nadobudnutie podielu na veci, je realizáciou druhej alternatívy § 603 ods. 3 OZ, ktorou oprávnenému zostáva zachované predkupné právo voči nadobúdateľovi (novému spoluvlastníkovi) v prípade, že tento sa rozhodne v budúcnosti vec predať. Prostriedkom na zabezpečenie tohto oprávnenia je samotný text zákona (viď § 603 ods. 3 OZ), preto zo strany oprávneného nie je potrebné voči nadobúdateľovi iniciovať súdne konanie. Všeobecné nároky vyplývajúce z porušenia predkupného práva uvedené v § 603 ods. 3 OZ teda ešte dopĺňa špeciálna úprava nároku vyplývajúceho z ustanovenia § 40a v spojení s § 140 OZ - možnosť domáhať sa neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a OZ. Uvedené nároky (všeobecné a špeciálny) sa vzájomne vylučujú, čo znamená, že oprávnený sa musí rozhodnúť, ktorý z nich uplatňuje. Z povahy týchto nárokov je vylúčené, aby oprávnený zároveň uplatňoval neplatnosť právneho úkonu (§ 40a OZ) a tiež niektorý z nárokov vyplývajúci z § 603 ods. 3 OZ (napr. žiadať o nahradenie prejavu jeho vôle nadobúdateľa, alebo si ponechať predkupné právo voči nemu). Podľa konštantnej judikatúry teda platí, že vymenované nároky sa navzájom vylučujú a oprávnený sa nemôže domáhať všetkých alebo dvoch z týchto nárokov súčasne (porovnaj uznesenie NS SR, sp. zn. 2Cdo 28/2009).

30. V danom prípade sa žalobca rozhodol uprednostniť špeciálnu úpravu nároku v zmysle § 40a OZ podaním určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo byť porušené jeho predkupné právo. V prípade tejto voľby je potom vylúčená možnosť, aby oprávnený mohol uplatniť niektorý zo všeobecných nárokov v zmysle § 603 ods. 3 OZ.

31. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/46/2013 ustálil, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva (§ 40a OZ) môže obstať z pohľadu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c/ OSP (aktuálne § 137 C.s.p.) i vtedy, ak už došlo k porušeniu predkupného práva. Neplatí teda záver, že ak došlo k porušeniu predkupného práva, oprávnená osoba už automaticky nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby o neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka, takýto záver totiž nevyplýva zo žiadnej právnej úpravy. I pre daný prípad teda platí, že skutočnosť, že už došlo k porušeniu predkupného práva žalobcu sama osebe nemá za následok nedostatok jeho naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti danej zmluvy.

32. Odvolací súd k námietke žalovaných, že sa súd prvej inštancie riadne nezaoberal naliehavým právnym záujmom žalobcu vo veci uvádza, že k tejto otázke sa jednak vyjadrili žalovaní vo svojom odvolaní, majú za to, že naliehavý právny záujem vo veci absentuje a zároveň sa k tejto otázke vyjadril aj žalobca, ktorý má za to, že je daný naliehavý právny záujem podľa ust. § 137d C.s.p. Odvolací súd mal za to, že nie je potrebné vyzývať strany, aby sa vyjadrili k prípadnému použitiu k ust. § 137, prípadne podľa § 137d vyjadrili, pretože vyjadrenia zo strany žalobcu a žalovaných v 1., 5. a 9. rade predložené boli. Vo veci sa jedná o spor z roku 2011. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/17/2014, z ktorého závermi plne súhlasí týkajúce sa zrušenia rozhodnutia, pričom dovolací súd konštatoval, že zrušenie rozhodnutia napadnutého dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním (odvolací súd má za to, že i odvolaním) nesmie byť nikdy samoučelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie Najvyššieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne), nezákonné rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie musí rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožňuje, nemá kasačné rozhodnutie Najvyššieho súdu (odvolací súd má za to, že aj odvolacieho súdu) opodstatnenie. Strany sa k otázke naliehavého právneho záujmu, tak ako bolo uvedené vyššie, vyjadrili.

33. Relatívnej neplatnosti sa treba dovolať. Pri dovolaní sa neplatnosti ide o jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať druhému účastníkovi právneho úkonu, resp. všetkým účastníkom právneho úkonu, ak ten, kto sa dovoľáva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu. Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti. Možno tak urobiť mimosúdne bezprostredným oznámením, ale i žalobou (vzájomnou žalobou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom. Relatívnej neplatnosti v zmysle ustanovenia § 40a OZ sa tak možno dovolať rôznymi kvalifikovanými prejavmi adresovanými účastníkom právneho vzťahu.

34. Ak je dovolené dovolávať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu i mimosúdne, potom aplikácia ustanovenia § 112 OZ neprichádza v úvahu, lebo cit. zák. ustanovenie sa vzťahuje iba na spočívanie premlčacej doby pri právach, ktoré je potrebné uplatniť na súde, resp. u iného príslušného orgánu. Právo sa dovolávať relatívnej neplatnosti právneho úkonu takým bezpochyby nie je.

35. Náležitosťou každého právneho úkonu musí byť samozrejme aj vôľa smerujúca k uskutočneniu tohto úkonu. K tomu, aby bol úkon platný a vyvolal právne následky, je nevyhnutné, aby vôľa bola bezvadná, teda mala zákonom požadovanú kvalitu v podobe jej slobody, vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti. Vôľa konajúceho subjektu musí zahŕňať nielen rozhodnutie k vykonaniu právneho úkonu, ale aj predstavu o reálnom obsahu tohto úkonu vrátane jeho právnych následkov. Iba v takomto prípade je možné hovoriť o znaku „vážnosti“ vôle konajúceho subjektu.

36. Pri posudzovaní vážnosti vôle pritom treba vychádzať predovšetkým z princípu právnej istoty a princípu ochrany dobrej viery účastníka zmluvného vzťahu. Princíp právnej istoty vyžaduje, aby sa pochybnosti o vážnosti vôle konajúceho, ktorý konal len na „oko“ teda úkon nemienil vážne, pričítali na ťarchu konajúceho v prospech platnosti úkonu. Princíp ochrany dobrej viery adresáta právneho úkonu potom poskytuje ochranu druhého účastníka právneho úkonu, za predpokladu, že mu nemohlo byť subjektívne alebo z objektívnych okolností, za ktorých bol úkon urobený, známe, že právny úkon nie je mienený vážne.

37. Vzhľadom k tomu, že vôľu nie je možné objektívne skúmať, o jej obsahu svedčí len jej vonkajšia manifestácia, teda jej prejav, ktorým konajúci subjekt urobí svoju vôľu rozpoznateľnú pre okolie. Vonkajší prejav vôle potom v súhrne s konkrétnymi okolnosťami, za ktorých bol urobený, dáva v prípade pochybností odpoveď na otázku, či úkon bol urobený vážne a či konajúca osoba skutočne chcela vyvolať účinky, ktoré zákon s takýmto prejavom vôle spája. Pre spochybnenie vážnosti vôle však nepostačuje subjektívne presvedčenie konajúceho subjektu, že sú tu okolnosti, z ktorých je zrejmé, že jeho vôľa nebola vážna, ale existencia takých okolností, z ktorých druhá strana musela rozpoznať, že vôľa konajúceho nie je vážna. O nedostatok vážnosti vôle by teda nešlo, aj keby konajúci subjekt skutočne nechcel úkon urobiť, pretože k vnútornej výhrade sa pri posudzovaní vážnosti vôle a platnosti právneho úkonu neprihliada.

38. Ak sa oprávnená osoba relatívnej neplatnosti právneho úkonu dovolá, je právny úkon neplatný od svojho začiatku (ex tunc). Dôjdením dovolania sa neplatnosti ostatným účastníkom právneho úkonu sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú svojimi účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Potom právne perfektné následky takéhoto dovolania nemožno už ani zhojiť a ani konvalidovať.

39. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk, opierajúc sa o výsledky dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie dospel k záveru, tak ako už podrobne vysvetlil vyššie, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení existoval v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie a že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 3/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 4/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 5/ rade, žalovaným v 1/ a žalovaným v 6/ rade, žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 8/ rade sú neplatné pre porušenie predkupné právo žalobcu ako podielového spoluvlastníka daných nehnuteľností. Žalobca sa stal podielovým spoluvlastníkom v r. 2005 na základe kúpnej zmluvy C./XXXX, čo vyplýva z LV č. XXXX založeného ako dôkazová listina v konaní 15C/125/2009 strana 11-12. Žalovaní v rade 2/ až 8/ sa neriadili zákonnou úpravou týkajúcou sa predkupného práva voči spoluvlastníkovi a svoje podiely odpredali bez uplatnenia tejto ponuky žalovanému v 1/ rade. Odvolací súd súhlasí s právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 32. odôvodnenia, že až v prípade, ak kupujúci kúpnu zmluvu neuzavrie, dochádza k zániku predkupného práva oprávneného na iného kupujúceho. Pokiaľ žalovaný v 1/ rade následne pred týmito kúpnyimi zmluvami sa stal podielovým spoluvlastníkom podielu 1/15, a nedošlo pri výkone predkupného práva k dohode medzi spoluvlastníkmi, mal právo vykúpiť podiel len pomerne podľa veľkosti svojho podielu, čo však pri týchto kúpnych zmluvách nebolo dodržané. Žalovaní v rade 2/ až 8/ neboli vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade, ktorému odpredávali svoje podiely vo vzťahu blízkej osoby, kedy spoluvlastník nemá ponukovú povinnosť voči ostatným spoluvlastníkom.

40. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vo vzťahu k výroku I., II., III., IV., V. a VI. rozsudku správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností

a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaniu veci aj správne právne posúdil. Odvolacie námietky žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade sú okrem námietky nedostatku naliehavého právneho záujmu iba zhrnutím ich právnej argumentácie predostretej v priebehu konania na súde prvej inštancie, na ktoré súd prvej inštancie rozumným a primeraným spôsobom reagoval. Čo sa týka odvolacej námietky včasného uplatnenia nároku a dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, odvolací súd poukazuje na obsah spisu a obsah zápisnice z pojednávania konaného dňa 23.03.2016, z ktorej vyplýva, že právny zástupca žalovaných v 1/ a 9/ rade predniesol, že žiada, aby súd oboznámil spis, kedy bola žaloba žalovaným doručená, či bola doručená v 3-ročnej lehote z dôvodu uplatnenia námietky premlčania. Zároveň žiadal, aby to bolo oboznámené teraz na pojednávaní. Na námietku žalobcu, že doteraz námietka premlčania vznesená nebola právny zástupca žalovaných v 1/ a 9/ rade vznesol námietku premlčania. Žiadny iný z účastníkov námietku premlčania nevzniesol. Žalovaní zakladali svoju námietku o nevykonaní navrhnutých dôkazov skutočnosťou neoboznámenia kedy bola žaloba doručená účastníkom konania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v zhode s názorom žalobcu, tejto námietke nemožno priznať úspech. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným v 1/ rade právny predchodcom žalovanej v 5/ rade a žalovaným v 9/ rade, takýto úkon sa mohol týkať len jeho so zreteľom na ust. § 100 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka. I odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že dovolať sa premlčania môže len osoba, voči ktorej sa právo premlčuje a dovolať sa premlčania nemožno za inú osobu, ak ten, kto sa premlčania dovoláva nemá oprávnenie konať za osobu, voči ktorej sa právo premlčuje. Na pojednávaní konanom dňa 10.04.2017, tak ako to vyplýva zo zápisnice z tohto pojednávania bol oboznámený a právny zástupcovi žalovaných vtedy v 1/, 5/ a 9/ rade aj doručený listinný dôkaz, ktorým sa žalobca dovolal neplatnosti právneho úkonu voči žalovanému v 1/ rade. Na tom istom pojednávaní, keďže aj žalovaný v 5/ rade bol už na ňom zastúpený právny zástupcom, bol oboznámený a právny zástupcovi žalovaného v 5/ rade predložený listinný dôkaz a to dovolanie sa neplatnosti kúpnej zmluvy voči žalovanému v 5/ rade. Vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade predložila právna zástupkyňa žalobcu podací lístok, z ktorého vyplýva, že uvedený list bol odovzdaný na poštovú prepravu dňa 06.09.2011 a prevzatý žalovaným v 1/ rade bol dňa 08.09.2011. Zároveň právny zástupca žalovaného v 1/ rade zaslal dňa 12.09.2011 list právnej zástupkyne žalobcu, ktorým reagoval na uvedenú písomnosť (č.l. 238 a 239 spisu). Uvedené písomnosti boli oboznámené na pojednávaní dňa 10.04.2017 (č.l. 247, druhá strana spisu) a doručené právny zástupcovi žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade. Na tomto pojednávaní právny zástupca, ktorý zastupoval žalovaného v 5/ rade O. K. obdržal k nahliadnutiu aj listinný dôkaz - dovolanie sa neplatnosti kúpnej zmluvy voči žalovanému v 5/ rade. Právny zástupca po nahliadnutí do listinného dôkazu na dotaz samosudkyne, či sa k nemu chce vyjadriť uviedol, že nie. Vo vzťahu k žalovanému v 9/ rade a určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k námietke premlčania odvolací súd uvádza, že žalobca sa vo vzťahu k určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva nedomáhal relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ale absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Odvolací súd má za to, že žalobca sa ako oprávnený subjekt zákonným dovoleným spôsobom a právne perfektným úkonom vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe dovolal relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv, tak ako je to uvedené vo výroku I., II., III., IV., V. a VI. rozsudku súdu prvej inštancie. Do úvahy prichádza i záver o včasnosti dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu aj tak ako to uvádza súd prvej inštancie. Odvolací súd svojou úvahou reagoval na námietky vyslovené v odvolaní.

41. Súd prvej inštancie sa však dopustil chyby v písaní, keď v bode II., III., IV. a V. výroku neuviedol, že určuje, že... Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 224 C.s.p. z dôvodu hospodárnosti tieto slová vo výroku v bode II., III., IV., V. a VI. doplnil.

42. Súd prvej inštancie sa dopustil aj chyby v písaní, keď nesprávne uviedol parcelu, ktorej sa týka predmet sporu, pričom z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva čo súd prvej inštancie za predmet sporu považoval. Súd prvej inštancie v opravnom uznesení túto chybu opravil.

43. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil rozsudok v spojení s opravným uznesením č.k. 17C/203/2011-313 zo dňa 15.04.2019 s upresnením, že vo výroku rozsudku v bode II, III, IV., V. a VI. dopĺňa sa na začiatok slov: „súd určuje, že“.

44. Správne rozhodol súd prvej inštancie i čo do výroku VII., ktorým určil, že zmluva o zriadení záložného práva, ktorú uzatvoril žalovaný v 1/ rade so žalovaným v 9/ rade a ktorou zriadil záložné právo na podiel 14/15 nehnuteľnosti zapísanej v Katastri nehnuteľnosti Okres N., V. N. k.ú. R. C., na LV č. XXXX ako

parcela registra EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere 12.344 m², ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený Správou katastra N. pod sp. zn. P je neplatná.

45. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že táto zmluva sa odvíja od neplatných kúpnych zmlúv, ktoré uzatvoril žalovaný v 1/ rade so žalovanými v 1/ až 8/ rade a pokiaľ sú neplatné zmluvy o prevode spoluvlastníckych podielov, ktoré mal nadobudnúť žalovaný v 1/ rade, nemôže byť ani platný právny úkon o zriadení záložného práva k parcele KN XXX/XX k.ú. R. C., keďže žalovaný v 1/ rade nemohol previesť na iného viac práv než ich mal sám.

46. Žalovaní v 1/, 5/ a 9/ rade napadli rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku VIII., pretože uvádzajú, že napádajú rozsudok v celosti. Proti výroku VIII., ktorým súd prvej inštancie vylúčil na samostatné konanie žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými v 1/ a 7/ rade z dôvodu, že žalovaný v 7/ rade žije v USA a do rozhodnutia súdu sa mu nepodarilo doručiť predvolanie, pritom ide o súvislosti s touto kúpnu zmluvou a o vzťah medzi žalovaným v 1/ a 7/ rade, je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, nemali dôvod podať odvolanie žalovaní v 1/, 5/ a 9/ rade, pretože nejde o stranu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané tak, ako to má na mysli ust. § 359 C.s.p.

47. Preto vo výroku VIII. odvolací súd odmietol odvolanie žalovaných 1/, 5/ a 9/ rade v zmysle ust. § 386 písm.b/ C.s.p., lebo bolo podané neoprávnenou osobou.

48. Iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku však jednoznačne vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie napadnutého rozsudku jednoznačne rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné. Možno teda uzavrieť, že podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak urobil v snahe garantovať stranám ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaných v 1/, 5/ a 9/ rade, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s ich právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu ich základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majú na pamäti základné právo strán na súdnu ochranu, túto stranám poskytol v požadovanej kvalite čo do výrokov I. až VII. rozsudku.

49. Možno však prisvedčiť žalovaným v 1/, 5/ a 9/ rade, že vo výroku IX. je rozsudok nevykonateľný. Súd prvej inštancie neuviedol vo vzťahu ku komu má žalobca náhradu trov konania vo výške 100 %, dokonca tu chýba slovo nárok. Takéto rozhodnutie čo do výroku o trovách konania je nevykonateľné a nepreskúmateľné. Preto odvolací súd vo vzťahu k výroku IX. o trovách konania zrušil rozsudok a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (389 ods.1 písm.b/ v spojení s ust. § 391 ods.1 C.s.p.).

50. Úlohou súdu prvej inštancie bude riadne rozhodnúť o trovách prvoinštančného konania a toto rozhodnutie v súlade s ust. § 220 ods.2 C.s.p. riadne odôvodniť. Zároveň súd prvej inštancie rozhodne i o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

51. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.